

DE VOLTOOID TEGENWOORDIGE TIJD (V.T.T.)

1. Wat betekent de voltooid tegenwoordige tijd?

We beginnen met enkele voorbeelden:

Wij zijn verdeeld.

Ik ben gebroken.

Jullie zijn gedood.

Ben je ontploft?

Heb je gegeten?

Ik heb gedronken.

Zij hebben gedanst.

Hij heeft gezegd.

Vragen: Is men ons nog aan het verdelen? Nee, we zijn al verdeeld.

Ben ik nog aan het breken? Nee, ik ben al gebroken.

Is men jullie nog aan het doden? Nee, jullie zijn al gedood.

Ben je nog bezig met te ontploffen? Nee, je bent al ontploft.

Ben je nog bezig met eten? Nee, je hebt al gegeten.

Ben ik nog bezig met drinken? Nee, ik heb al gedronken.

Zijn zij nog aan het dansen? Nee, ze zijn klaar met dansen.

Is hij nog bezig met iets te zeggen? Nee, hij heeft het al gezegd.

Uit al die vragen wordt duidelijk dat wat er gezegd wordt VOORBIJ is. Het is afgelopen, het is **VOLTOOID**. Eigenlijk is dit dus geen tegenwoordige tijd meer, maar een verleden tijd.

2. Toch zeggen we dat dit een TEGENWOORDIGE TIJD is. Waarom?

Kijk eens naar het **hulpwerkwoord**. In welke tijd staat het hulpwerkwoord?

Als het antwoord niet gevonden wordt, nemen de kinderen het werk van gisteren en kijken naar de vervoeging van de hulpwerkwoorden 'zijn' en 'hebben'.

Het hulpwerkwoord staat in de TEGENWOORDIGE TIJD.

Dat is de reden waarom deze tijd van het werkwoord de **TEGENWOORDIGE TIJD** heet.

3. Het werkwoord in de voorbeelden bestaat telkens uit twee woorden.

Het eerste is het hulpwerkwoord in de tegenwoordige tijd.

Het tweede is het **VOLTOOID DEELWOORD**.

Omdat er een voltooid deelwoord in staat heet deze tijd VOLTOOID

Het hele werkwoord staat dus in de: **VOLTOOID TEGENWOORDIGE TIJD**.

Kort samengevat:

Voltooid omdat er een **voltooid deelwoord** in staat.

Tegenwoordig omdat het hulpwerkwoord in de **tegenwoordige tijd** staat.

Noot: Om verwarring te vermijden spreken we bij het hulpwerkwoord niet over onvoltooid tegenwoordige tijd, maar over de tegenwoordige tijd.

4. De vervoeging in de voltooid tegenwoordige tijd: v.t.t.

Voorbeelden:

V.T.T. van KRUIPEN

Ik **heb** gekropen
Jij **hebt** gekropen – **heb** jij gekropen
Hij **heeft** gekropen
Wij **hebben** gekropen
Jullie **hebben** gekropen
Zij **hebben** gekropen

V.T.T. van VERDWALEN

ik **ben** verdwaald
jij **bent** verdwaald – **ben** je verdwaald
hij **is** verdwaald
wij **zijn** verdwaald
jullie **zijn** verdwaald
zij **zijn** verdwaald

Dit kan ook in verkorte vorm opgeschreven worden:

Ik heb gekropen
Jij hebt gekropen – heb jij gekropen
Hij heeft gekropen
Wij } hebben gekropen
Jullie }
Zij }

ik ben verdwaald
jij bent verdwaald – ben je verdwaald
hij is verdwaald
wij } zijn verdwaald
jullie }
zij }

Het enkelvoud schrijven we niet in verkorte vorm omdat o.a. in de 2e persoon de inversie de eind-t verliest en de verkorte schrijfwijze daar tot verwarring zou kunnen leiden.

5. De leerlingen vormen zelf een aantal korte zinnen in de o.t.t. (onderwerp en werkwoord) en zetten die dan om in de v.t.t..

Voorbeeld:

De hond blaft   =>   de hond heeft geblaft.

Bij deze opgave zullen de leerlingen weer problemen tegenkomen bij de spelling van het voltooid deelwoord. Dit zal hen eens te meer wakker maken voor het probleem van de eind-t of -d bij het voltooid deelwoord. Bij de behandeling van de zwakke werkwoorden wordt dit probleem klassikaal uit de doeken gedaan. Bij de huidige opgave gebeurt het nog steeds individueel en enkel wanneer het probleem zich voordoet.

6. Vervoeging van werkwoorden in de v.t.t.

De leerkracht geeft een aantal werkwoorden op die in de v.t.t. moeten vervoegd worden. Zowel werkwoorden die met het hulpwerkwoord ZIJN als met het hulpwerkwoord HEBBEN vervoegd worden.

Voorbeelden:

Vangen, lopen, schilderen, zwemmen, zinken, drinken, denken, lachen, vliegen, varen, stijgen, afdalen, opklimmen, vallen, verdwalen, enz. (sommige werkwoorden kunnen zowel met hebben als met zijn vervoegd worden. Soms is dit met 'zijn' een passieve vorm, maar dit komt later aan bod; in dit stadium is het nog niet van belang).

De leerlingen mogen deze vervoegingen in de verkorte vorm (met accolade) schrijven.

7. Zinnen vormen in de onvoltooid tegenwoordige tijd en omzetten in de voltooid tegenwoordige tijd.

Voorbeeld:

Ik kijk naar een film => ik heb naar een film gekeken.

8. Omkering van 7. Van de v.t.t. omzetten naar de o.t.t. (met andere zinnen)

We hebben een verjaardag gevierd => we vieren een verjaardag.

9. Herhaling van zaken die de vorige dagen aan bod zijn gekomen. Plus een dictee (vraagstuk).

10. Redekundige en taalkundige ontleding zoals de vorige dagen.